

ת"פ 49818/01/11 - מדינת ישראל נגד אבנר מורי

בית המשפט המחוזי בבאר שבע

ת"פ 49818-01-11 מדינת ישראל נ' מורי

בפני כב' השופט אריאל חזק	מדינת ישראל ע"י ב"כ עו"ד שיפר
המאשימה	
נגד	אבנר מורי ע"י ב"כ עו"ד ציון אמיר ועו"ד בר
הנאשמים	

גזר דין

הנאשם הורשע על יסוד הודאתו במסגרת הסדר טיעון, בעובדות כתב אישום מתוקן בעבירות של: **לקיחת שוחד** - עבירה לפי סעיף 290(א) לחוק העונשין התשל"ז - 1977; **הגבלת הכנסות** - עבירה לפי סעיף 16(ב)(1) + 16(ד) לחוק הרשויות המקומיות (מימון בחירות), התשנ"ג - 1993; **הגבלת הכנסות** - עבירה לפי סעיף 16(א) + 16(ד) לחוק הרשויות המקומיות (מימון בחירות), התשנ"ג - 1993.

הסדר הטיעון כלל הסכמה שלפיה המאשימה תטען לעונש של 18 חודשי מאסר וההגנה תהיה חופשית בטיעוניה. בנוסף הוסכם כי הנאשם ישלם קנס בסך 30,000 ₪.

עובדות כתב האישום המתוקן בהן הודה הנאשם הן כדלקמן:

אישום ראשון: בתקופה הרלוונטית לכתב האישום, בשנים 2004-2008 כיהן הנאשם כראש המועצה האזורית מרחבים (להלן: "**המועצה**"). יואב עזריה (להלן: "**עזריה**") הוא קבלן בניין. בתקופה הרלוונטית שררה בין הנאשם לעזריה מערכת יחסים קרובה. בתקופה הרלוונטית לכתב האישום נתן עזריה לנאשם שוחד בצורות שונות ובהזדמנויות שונות בסכום של כ- 20,000 ₪. הנאשם ועזריה היו מודעים לכך כי המתת ניתן לנאשם מתוך הנחה וציפייה לפיהן יפעל הנאשם במסגרת תפקידו כראש המועצה, לקידום ענייניו של עזריה מול המועצה בכלל, ויסייע לו לקבל עבודות של המועצה בפרט. כתוצאה מהשוחד זכה עזריה במספר עבודות בנייה במועצה. במעשיו אלה הנאשם קיבל שוחד מעזריה בעד פעולה הקשורה לתפקידו כעובד הציבור.

אישום שני: בתקופה הרלבנטית לכתב האישום בשנים 2007-2008 היה מוטי טרבלסי (להלן: "טרבלסי") בעלים של בית העסק טרבלסי קרמיקה במושב בית הגדי. בתאריך 7/11/2007, סיכם הנאשם עם טרבלסי כי הלה יתרום סכום של \$3,000 למטה הבחירות של הנאשם לראשות מועצת מרחבים. כעבור מספר ימים הועברה תרומה על סך 11,500 ₪ בכך שטרבלסי שילם ישירות בגין שלטי בחירות של הנאשם.

הנאשם במעשיו אלה קיבל ביוזעין תרומת בחירות אסורה מאדם פרטי בהיקף של יותר מ- 5,000 ₪.

אישום שלישי: ביום 27/11/2007 נערכו בחירות למועצה האזורית מרחבים. הנאשם שכר את שירותיה של חברת נאור

זיסוביץ-קוזניץ תקשורת בע"מ לניהול קמפיין הבחירות שלו. חיים קוזניץ (להלן: "קוזניץ") הוא שותף בחברה הנ"ל אשר שימש כאחד ממנהליה והוא זה שסיפק את השירות לנאשם. חברת יבולים ש.שרון בע"מ (להלן: "חברת יבולים ש.שרון") היא חברת אחזקות פרטית בניהול של האחים רוני ויהושע שרון ובבעלות אביהם שלמה שרון. חברת יבולים בשער הנגב בע"מ (להלן: "חברת יבולים בשער נגב") היא חברת אחות של חברת יבולים ש.שרון, אשר עוסקת בשיווק תפוחי אדמה אותם מגדלת עבורם חברת מושבי הנגב (להלן- חברת מושבי הנגב). ביום 18/11/2007 בשעה 14:12 פנה הנאשם לשלמה שרון וביקש ממנו כי ישתתף בתשלום חשבון כלשהו של הנאשם הקשור לפרסום בהיקף של 50,000 ₪. שלמה שרון הסכים לשלם סכום של 30,000 ₪ בצירוף מע"מ. כעבור מספר ימים שילם שלמה שרון באמצעות התאגיד יבולים ש.שרון שבשליטתו ישירות את הוצאות הפרסום של הנאשם בסך כ- 34,000 ₪. הנאשם במעשיו קיבל בידועין תרומת בחירות אסורה מתאגיד.

טיעוני המאשימה לעונש:

ב"כ המאשימה טען כי, החלטת המדינה להגיע להסדר טיעון עם הנאשם, נבעה, בין היתר, מתוך הקושי הראיתי שעמד בפני המאשימה, ביחס לתמורה בגין השוחד, ובשל התמשכות ההליכים, וזאת בין היתר לאחר שבמשך ישיבות רבות נחקרו ע"י הסגור עדים שוליים.

לטענת המאשימה, הנאשם קיבל שוחד בצורות שונות ובהזדמנויות שונות בסכום של כ- 20,000 ₪, כשמטרת השוחד הייתה קידום ענייניו של עזריה מול המועצה בכלל וסיוע למר עזריה בקבלת עבודות של המועצה בפרט. המאשימה טענה כי כתוצאה מהשוחד זכה עזריה במספר עבודות בנייה במועצה. המאשימה טענה כי מדובר בעבירות שבוצעו בין השנים 2004-2008, ואלמלא חקירת המשטרה, מערכת היחסים המושחתת הייתה ממשיכה להתקיים עד היום. עוד נטען כי השחיתות היתה זו שהובילה את הנאשם גם לקבל תרומות אסורות מאנשי עסקים שונים ובכך לפגוע בעקרונות השוויון בבחירות ובאמון הציבור בטוהר הבחירות.

לטענת המאשימה, בהתאם לתיקון חוק העונשין בנושא הבניית הענישה, בשלב הראשון יש לקבוע את מתחם העונש ההולם למעשה העבירה שביצע הנאשם, ולצורך כך ביקשה המאשימה להתחשב בעקרונות הבאים: הערך החברתי שנפגע, מידת הפגיעה בערך המוגן, מדיניות הענישה הנהוגה והנסיבות הקשורות בביצוע העבירה.

בהקשר זה הפנה ב"כ המאשימה לע"פ 6202/11 **מדינת ישראל נ' עמרם קבילו** (פורסם ביום 14.12.2011). באותו תיק התקבל ערעור המדינה על קולת העונש שהושת על המשיב בעבירות בהן הורשע, וביניהן, לקיחת שוחד והפרת אמונים. בית המשפט העליון החמיר בעונשו של המשיב והשית עליו 18 חודשי מאסר בפועל. בנוסף, הפנה ב"כ המאשימה לפסק הדין בע"פ 9871-02-14 **חליל קאסם נ' מדינת ישראל**, (פורסם ביום 6.10.14) שבו נדון המערער ל-42 חודשי מאסר בגין עבירות שונות ובהן עבירת שוחד, ובפסק הדין קבע ביהמ"ש כי מתחם העונש הראוי בגין העבירה האמורה עומד על 12-24 חודשי מאסר. כמו כן הפנה ב"כ המאשימה לע"פ 5822/08 **טרייטל נ' מדינת ישראל**, (פורסם ביום 12.3.09) שבו אושרה הרשעתו של הנאשם ב-6 עבירות שוחד ואושר גזר דינו של ביהמ"ש המחוזי, שדן את המערער ל-18 חודשי מאסר.

לטענת ב"כ המאשימה, קיימת מגמה בפסיקה ביחס לצורך בהחמרה בענישה בעבירות מסוג שוחד, ובהקשר זה הפנה לע"פ 5083/08 **מדינת ישראל נ' בניזרי** (פורסם ביום 24.6.09), ב"כ המאשימה ציין כי העונש שהושת במקרה האמור, היה חמור משמעותית ממה שהיה מקובל בזמנו.

ב"כ המאשימה הפנה לפסק הדין בעניין ע"פ 267/13, **מדינת ישראל נ' אשכול לוי**, (פורסם ביום 23.6.13) שדן בעניינו של גזבר המועצה האזורית מרחבים, שהנאשם בעניינו עמד בראשה. באותה פרשה הורשע מר לוי בקבלת שוחד ממר עזריה, שהיה נותן השוחד גם בעניינו. באותו פסק דין, נעתר ביהמ"ש העליון לבקשת המדינה והעמיד את עונשו של המשיב על 20 חודשי מאסר.

המאשימה ביקשה לקבוע מתחם ענישה אחד לכל העבירות, שיעמוד על 18-36 חודשי מאסר בפועל, לכל העבירות.

בנוגע לנסיבות ביצוע העבירה, התייחס ב"כ המאשימה לנושא חלופי הזמן וציין בנוסף, כי בפני המאשימה עמד קושי ראיתי בנקודה ספציפית אחת הנוגעת לתמורה שהתקבלה בגין השוחד לעזריה.

לסיכום ביקשה המאשימה לגזור על הנאשם עונש של 18 חודשי מאסר, וכן מאסר על תנאי והטלת קנס של 30,000 ₪. ב"כ המאשימה ציין, כי זהו העונש המינימלי האפשרי, לאור חומרת המעשים.

טיעוני ההגנה לעונש

בסיכומיו טען ב"כ הנאשם, כי בעצם הסכמת הנאשם להסדר הטיעון, ויתר הנאשם על הסיכוי לזיכוי והדבר מעיד על אופיו של הנאשם ויושרתו.

לטענת ב"כ הנאשם, הקושי הראיתי שעמד בפני המאשימה בתיק, היה רב ועצום בנושאים רבים כפי שעלה מעדויותיהם של העדים מר דבורה, מר מריוס ומר אפשטיין. לדברי הסנגור, הסדר הטיעון, הנימוקים לו והכרסום הממשי בראיות שעמדו בידי התביעה, הם שיקול ממשי שיש לקחת בחשבון בעת גזירת הדין.

ב"כ הנאשם טען, כי העבירות הנוספות בהן הורשע הנאשם שעניין תרומות אסורות, הינן עבירות של הגבלת הכנסות, כאשר מדובר בתרומות בסכום קטן מעל המותר, ולכן, לטענתו, מבחינת הרכיב העונשי, מדובר בעבירות שעונשן קנס, ואין לקחתן בחשבון לעניין חומרת העונש. עוד טען הסנגור, כי בעניינו, אין מדובר בנסיבות מחמירות אלא בנסיבות מקלות, ולטענתו, בעניינו, לא היה תכנון מוקדם מצד הנאשם, והנאשם קיבל את המתת על רקע של יחסי חברות עם מר עזריה, שכפה על הנאשם את המתת.

לטענת ב"כ הנאשם, מדובר בנאשם ובמר עזריה, שהיו חברים קרובים, והכספים שקיבל הנאשם היו חלק ממערכת יחסים מאד קרובה וחברית בין השניים. לדברי ב"כ הנאשם מר עזריה נתן לנאשם "פה ושם" כספים קטנים, ולנאשם לא עזרו הכח ומידת הזהירות והוא לקח הכספים. מדובר בנאשם שהינו אדם הגון, אשר מעד מעידה טרגית שלא מאפיינת את אורח חייו, לדבריו, הנאשם חלה בסכרת ולחץ דם ואשתו חלתה במחלה ניוונית קשה.

לטענת הסנגור, המקרה אינו דומה לעניינו של מר אשכול לוי שהיה גזבר המועצה. מר לוי העביר למר עזריה 150,000 ₪, ונגזרו עליו 20 חודשי מאסר שלא במסגרת הסדר. לטענת הסנגור, גם התביעה במקרה דנן הבינה כי הנאשם צריך לקבל עונש מופחת מעונשו של אשכול לוי.

עוד טען הסנגור, כי אין ממש בטענת התביעה ביחס לחלופי הזמן, היות שבעניינו, התעכבה הגשת כתב האישום במשך שלוש שנים.

לסיכום טענה ההגנה, כי יש להימנע משליחתו של הנאשם למאסר מאחורי סורג ובריה ותחת זאת יש להשית עליו 6 חודשי מאסר שירוצו בעבודות שירות. לטענת הסנגור, יש להתאים את העונש באופן פרטני לנאשם, על פי מידותיו בהיבט של נסיבות העבירה ובהיבט של האדם עצמו, ויש להתחשב בנסיבותיו האישיות ובעדי האופי שהעידו לטובתו של הנאשם.

במצורף לסיכומיה הציגה ההגנה פסקי הדין בעניין ע"פ (ת"א) 7354/09 **ד"ר יעקב סרוב נ' מדינת ישראל**, (ניתן ביום 23.12.09), ת"פ (נצרת) 1792/06 **חיים ברביבי נ' מדינת ישראל**, (ניתן ביום 30.7.08), ת"פ 29690-04-13 **מדינת ישראל נ' עדיאל סין**, (ניתן ביום 6.4.14), ע"פ 10627/06 **יואל יהושע נ' מדינת ישראל**, (ניתן ביום 1.6.07), רע"פ 3352/06 **בוזגלו נ' מדינת ישראל**, (ניתן ביום 12.6.08).

גם הנאשם ביקש לומר דברים, ובדבריו הביע חרטה עמוקה. לדברי הנאשם, מהיום הראשון הוא חלה במספר מחלות, והוא נוטל כדורים על בסיס יומי. לדבריו, גם אשתו חלתה עקב האישומים נגדו, במחלה ניוונית, כאשר לדבריו שתי אחיותיה הגדולות של אשתו הלכו לעולמן, כתוצאה ממחלה זו. עוד ציין הנאשם, כי הוא עבר סבל רב בלא פרופורציה להשקעתו בציבור שבחר בו, ולטענתו, הוא כבר בא על עונשו, ולפיכך הוא מבקש להתחשב במצבו ולהקל בעונשו.

מטעם הנאשם העידו במסגרת הדין מיום 11/2/15, העדים שלהלן:

עדות - דורון אלמוג - העד הנו אלוף במילואים ויו"ר "עלה נגב נחלת ערן", כפר שיקומי לאנשים עם מוגבלויות. לדבריו, היכרותו עם הנאשם החלה בתקופה בה היה אלוף פיקוד הדרום. העד ציין, כי קיימת משמעות רבה לעובדה שהקמת הכפר השיקומי בוצעה בסופו של דבר בשטח המועצה האזורית מרחבים. לדבריו, האדם שסייע לו בהקמת הכפר השיקומי היה הנאשם, שהקצה שטח של כמאה דונם לכפר, וזאת לאחר שבקשתו במקומות אחרים נדחתה. לדבריו, מאז קם הכפר לפני כ-9 שנים, הוא נותן מענה ל-140 משפחות של ילדים פגועים מכל רחבי הארץ, ומועסקים בו כ-250 עובדים, ואלמלא תפיסתו האנושית והרגישה של הנאשם, הדבר לא היה קורה.

עדות שלום שמחון - העד כיהן כחבר כנסת ושר במדינת ישראל. לדבריו הוא הכיר את הנאשם לפני 25 שנים, בעת שהתמודד לתפקיד מזכ"ל תנועת המושבים. לדבריו, הוא פנה לנאשם וביקש ממנו לכהן בתנועה, ולאחר מסע שכנועים ארוך מצדו, נעתר הנאשם לבקשתו והגיע למלא את אחד התפקידים החשובים ביותר בתנועת המושבים לצדו. לדבריו, העד, הוא למד להכיר את הנאשם באופן אישי, ומדובר באחד מאנשי הציבור היותר ערכיים שהכיר, במשך עשרות שנות פעילותו הציבורית. לדבריו מדובר באדם שהדאגה לזולת הייתה תמיד לנגד עיניו, וכן מדובר בנאשם ששיקם את תחום החינוך במועצת מרחבים באופן משמעותי ביותר עד שתושבי האזור החלו "להבין סוף סוף מהי תעודת בגרות".

עדות - שלמה שרפי - העד הנו מפקח במשרד החינוך, מנהל בית הספר להשתלמות עובדי הוראה וכן מנהל מחלקת החינוך של מועצת מרחבים. לדבריו, בשנת 1995 על רקע סגירת בתי ספר תיכוניים הוכנה על ידו ועל ידי הנאשם תכנית חינוך למרחבים. לטענתו, הנאשם היה שותף לכל הישיבות ונתן את ברכת הדרך וכן את הכלים להתמודד עם בעיות שנוצרו. בדבריו העיד כי הנאשם הקנה חשיבות לתחום החינוך הלא פורמאלי והוא איפשר לילדים ממשפחות מעוטות יכולת ללמוד באמצעות מלגות.

עדות דני הרמן - העד הנו חבר קיבוץ גבעת חיים, ומכיר את הנאשם מתקופת הצבא בה היה הנאשם סמל במחלקתו בגולני. לדבריו, הנאשם היה חייל מהימן מאוד ואחראי. העד ציין כי הוא הקים את יחידת מגל"ן. לדבריו, במשך השנים הוא היה פונה לנאשם על מנת שסייע לו בדרכים שונות לטובת הסעת הורים שכולים בימי זיכרון או שימוש חיילים בבריכת המושב, והנאשם נעתר תמיד לבקשותיו. העד ציין כי מדובר באדם ישר, צנוע ואנושי.

עדות יהודה מרמורשטיין - העד הקים ביחד עם מר דורון אלמוג את הכפר השיקומי "עלה נגב נחלת ערן" בדבריו ציין כי הנאשם הוא זה שדחף להקמת מקום שידאג לילדים אלה וציין כי יש לראות בעשייתו הרבה של הנאשם כעשייה שתעמוד לזכותו.

דין והכרעה

מדובר בנאשם שבין השנים 2004-2008 בעת שכהן כראש מועצה אזורית, קיבל מקבלן בניין שוחד בסכום של כ-20,000 ₪, וזאת כאשר ידע כי המתת ניתן מתוך הנחה וצפיה שיפעל לקידום עניינו של הקבלן ויסייע לו לקבל עבודות של המועצה. כתוצאה מהשוחד, אכן זכה הקבלן, בסופו של דבר, במספר עבודות בנייה במועצה. כן מדובר בנאשם שבשנת 2007 קיבל תרומה מבעלי עסק בסך 11,500 ₪ בכך שבעל העסק שילם ישירות בגין שלטי בחירות של הנאשם, ובאותה שנה שילם בעליה של חברה אחרת את הוצאות הפרסום של הנאשם בסך של כ-34,000 ₪, ובמעשים אלה קיבל הנאשם בידועין תרומת בחירות אסורה מאדם פרטי או מתאגיד.

ב"כ הצדדים בענייננו, הציגו בפני בימ"ש הסדר טיעון, שלפיו תטען המאשימה לעונש מאסר בפועל של 18 חודשי מאסר בפועל ולקנס מוסכם בן 30,000 ₪, וההגנה תהיה חופשית בטיעוניה לעניין המאסר ותסכים לקנס המבוקש בידי המאשימה.

במקרה של הסדר טיעון בין צדדים, יהיה על ביהמ"ש לבחון את הסדר הטיעון על רקע תיקון 113 לחוק העונשין. בפסיקת ביהמ"ש העליון, שדנה בסוגית בחינת הסדרי טיעון על רקע התיקון לחוק, נקבע כי, במקרה שבו הוצג בפני ביהמ"ש הסדר טיעון, יהיה על ביהמ"ש לקבוע תחילה את מתחם העונש ההולם ואת העונש בתוך המתחם שהיו נקבעים אלמלא הסדר הטיעון, ולאחר מכן להשוות בין העונש בתוך המתחם ללא ההסדר לבין העונש המוסכם בהסדר הטיעון. כאשר מדובר בטווח ענישה מוסכם, יהיה מקום לקבוע תחילה את מתחם העונש ההולם ולאחר מכן לבחון אותו לעומת טווח הענישה המוסכם. לאחר שהאחרון יאושר, יש לקבוע את העונש המדויק. ראה ע"פ 512/13 פלוני נ' מ.י. (מיום 4.12.13), ראה ע"פ 9246/12 חמאסה נ' מ.י. (מיום 24.3.14).

בסעיף 40 י"ג לחוק, נקבע כי אם הרשיע בימ"ש נאשם במספר עבירות המהוות ארוע אחד, יקבע ביהמ"ש מתחם עונש הולם לארוע כולו ויגזור עונש כולל לכל העבירות בשל אותו ארוע.

בסעיף י"ג (ג) נקבע כי בגזירת העונש לפי סעיף זה יתחשב ביהמ"ש במספר העבירות, בתדירותן ובזיקה ביניהן וישמור על יחס הולם בין חומרת המעשים ומידת אשמו של הנאשם לבין סוג העונש ואם גזר עונש מאסר - לבין תקופת המאסר שעל הנאשם לשאת.

בעניינו מדובר בנאשם שהורשע במספר עבירות. הצדדים בטיעוניהם התייחסו לעבירות שאותן ביצע הנאשם באופן מאוחד ולא טענו כי מדובר בארועים נפרדים. בנסיבות אלה ולאור אופי העבירות בהן הורשע הנאשם, מצאתי לנכון לקבוע כי בעניינו מדובר בארוע אחד שבגינו יש לגזור על הנאשם עונש הולם.

עפ"י עקרונות הבניית שיקול הדעת השיפוטי בענישה, יש לקבוע את היחס ההולם בין חומרת מעשי העבירה ונסיבותיהן ומידת אשמו של הנאשם ובין סוג ומידת העונש המוטל עליו - סעיף 40 (ב) לחוק.

ביחס לקביעת מתחם העונש ההולם למעשי העבירה שביצע הנאשם, עפ"י סעיף 40 ג' (א) לחוק, יש להתחשב בערך החברתי שנפגע מביצוע העבירות, במידת הפגיעה בו, במדיניות הענישה הנהוגה ובנסיבות הקשורות בביצוע העבירה, כאמור בסעיף 40 ט' לחוק.

מתחם העונש ההולם לארוע העבירה

בפסק הדין בדנ"פ 10987/07 **מדינת ישראל נ' ברק כהן**, ציינה כב' הנשיאה (כתוארה דאז) השופטת בייניש את הערכים המוגנים במקרה של עבירת שוחד כדלקמן:

"14. עבירות השוחד הן חלק משורה של עבירות הקבועות בחוק העונשין, שנועדו להנהיג נורמות התנהגות ראויות בקרב עובדי ציבור ולמנוע גילויי שחיתות מצידם. בפסיקתנו הוכרו שלושה ערכים עיקריים שעליהם נועדו האיסורים הפלייליים על מתן שוחד ולקחתו להגן: טוהר המידות של פקידי הציבור, שנועד להבטיח כי האנשים שבידם מופקדים כוחות וסמכויות לפעול בשם הרשות ושחבים חובת נאמנות לציבור יפעלו ביושר ובהגינות; פעילותו התקינה של המינהל, שעלולה להשתבש אם עובדי ציבור שנתון להם שיקול דעת ישקלו שיקולים זרים בשל שוחד שניתן להם; ואמון הציבור במערכת השלטונית, שהוא חיוני לקיום חיים דמוקרטיים תקינים ושעלול להיפגע אם השירות הציבורי ייתפס בעיני הציבור כמושחת וכמי שעובדיו נוהגים לקבל שוחד".

בעניינו, פגע הנאשם בכל שלושת הערכים המוגנים שאוזכרו בפסק הדין ברק כהן ושצוטטו לעיל.

הנאשם לא פעל ביושר ובהגינות בכך שדאג לספק לעזריה עבודות תוך פגיעה בטוהר המידות של פקידי הציבור שנועד להבטיח כי אנשים שבידם מופקד הכח, יפעלו ביושר. הנאשם פגע בפעילותו התקינה של המינהל, בכך שכתוצאה ממתן השוחד זכה עזריה - ולא קבלן אחר שנבחר כדין - לקבל מספר עבודות בנייה מהמועצה, ובנוסף לכך פגע הנאשם באמון הציבור במערכת השלטונית, שהוא חיוני לקיום חיים דמוקרטיים תקינים, שעלול להיפגע אם השירות הציבורי יתפס בעיני הציבור כמושחת. [ראה גם בג"צ 7074/93 **מאיר סויסא נ' היועץ המשפטי לממשלה**, פ"ד מ"ח 2, 748; בג"צ 6163/92 **אייזנברג נ' שר הבינוי והשיכון** (מיום 23.3.93)].

בנוסף פגע הנאשם גם בערך השיוויון ובתחושת קבלנים הבאים להציע הצעותיהם במכרזי המועצה האזורית, כי היחס אליהם יהיה שוויוני. כמו כן פגע הנאשם בערך השיוויון, כאשר דאג לקבל תרומות בחירות אסורות, בהיקף העולה על הסכומים הקבועים בחוק, ובכך קנה יתרון בלתי הוגן על מתמודדים אחרים שנהגו לקבל תרומות כדין. זאת ועוד, קבלת

התרומות האסורות, עלולה היתה ליצור מצב שבו יחוש אנשי העסקים, נותני התרומות, שהם רשאים ליחס מועדף מהנאשם ובכך היה נגרם נזק הן באמון הציבור והן בסטייה מן השורה במתן יחס מפלה לנותני התרומות. (לענין חשיבות ערך השיוויון ראה בג"צ 953/87, 1/88 פורז ואח' נ' ראש עיריית תל אביב יפו ואח', פד"מ כ"ב 2, 309, עמ' 332).

באשר לפסיקה שהוצגה ע"י התביעה - בע"פ 2602/11 מדינת ישראל נ' קבילו, נגזרו על המשיב בביהמ"ש המחוזי 8 חודשי מאסר, ובביהמ"ש העליון הועמד עונשו של המשיב בסופו של דבר על 15 חודשי מאסר. יצוין, כי ביהמ"ש העליון ציין מפורשות כי בעת קבלת ערעור המדינה על עונשו של המשיב, עמדו לנגד עיניו בעיקר מעטפות המזומנים שניתנו למשיב במסגרת האישומים בהם הודה, ובגין הוחמר עונשו. באשר לע"פ (מרכז) 9781-02-14 חליל קאסם נ' מדינת ישראל, נכון הוא שבאותו פסק דין קבע ביהמ"ש המחוזי (מרכז) כי ממתחם העונש הראוי בגין האישום הראשון, שדן בעבירת השוחד הוא 12-24 חודשי מאסר, ואולם בסופו של יום נדון הנאשם ל-42 חודשי מאסר בגין מספר לא מבוטל של עבירות נוספות, שעניינן, בין היתר, מירמה והפרת אמונים, ומספר הצעות שוחד ומתן שוחד, ובנוסף לכך הורשע הנאשם באותו תיק גם בעבירה של מעשה מגונה. באשר לפסק הדין בעניין ע"פ 5822/08 טרייטל נ' מדינת ישראל, מדובר במערער שכפר בכתב האישום ולאחר שניהל דיוני הוכחות עד תום, נדון בסופו של יום ל-18 חודשי מאסר. ביהמ"ש העליון ציין בתיק האמור, כי מעידתו של המערער לא היתה חד פעמית, ודובר בהתנהגות שיטתית של המערער שחזרה על עצמה מספר פעמים ולאורך תקופה ארוכה. בפסק הדין בעניין ע"פ (חיפה) 14250-11-08 מדינת ישראל נ' רונן ערבה, נדון הנאשם ל-18 חודשי מאסר, ובניגוד לענייננו, קבלת כספי השוחד נעשתה ממספר אנשים.

בפסק הדין ע"פ 267/13 מדינת ישראל נ' אשכול לוי (פורסם ב-23.6.13), נדון עניינו של גזבר המועצה האזורית מרחבים ששימש גם כמזכיר המועצה. במסגרת תפקידו קיבל מר לוי שוחד בהיקף של 20,000 ₪ מקבלן הבניין יואב עזריה, שהינו נותן השוחד גם בתיקנו. בנוסף הורשע המשיב באותה פרשה מר לוי גם בעבירה של גניבה בידי עובד ציבור. באותו תיק העמיד ביהמ"ש העליון את עונשו של מר לוי על 20 חודשי מאסר, תוך שהוא מציין שעל חומרתן של העבירות בהן הורשע המשיב, ניתן ללמוד גם מהעונשים המרביים שנקבעו לצידן של עבירות אלה בחוק - 10 שנות מאסר - וגם מהעלאת הרף של הענישה המירבית בגין עבירת השוחד מ-7 ל-10 שנות מאסר. בענייננו, תפקידו של הנאשם היה גבוה במידרג ההיררכי מתפקידו של מר אשכול לוי ובפועל עמד הנאשם נשוא דיונו בראש הפירמידה במועצה האזורית האמורה. יחד עם זאת יש לציין כי גם מר אשכול לוי עצמו לא היה עובד זוטרי במועצה ובתפקידו כיהן הן כגזבר המועצה שהיה אמון על הקופה הציבורית, והן כמזכיר המועצה. זאת ועוד, בפסק הדין בע"פ 267/13, הורשע מר לוי גם בכך שבתמורה לקבלת השוחד, הורה להעביר למר עזריה סך של 150,000 ₪ בגין עבודות שלא בוצעו בפועל, ובגין כך הורשע גם בעבירה של גניבה בידי עובד ציבור. בנוסף יצוין כי בעת ביצוע העבירות, "החטיא" מר לוי אדם נוסף - מר אפשטיין - בכך שביקש ממנו לאשר כי העבודות בוצעו בפועל, ואותו אדם עשה כן.

באשר לפסקי הדין שהוצגו ע"י ההגנה - ברע"פ 3352/06 אליעזר בוזגלו נ' מדינת ישראל, (ניתן ביום 12.6.08), נדון עניינו של המבקש, שהיה מפקח באגף הפיקוח העירוני בעיריית חיפה. המבקש הורשע, בין היתר, בקבלת שוחד בסכום של 10,000 ₪ בחודש למשך מספר חודשים, והוא נדון ל-6 חודשי מאסר בעבודות שירות. ביהמ"ש העליון דחה בקשת המבקש לקבל רשות ערעור. בע"פ 9437/08 שמעון אלגריסי נ' מדינת ישראל (ניתן ביום 12.5.09), נדון עניינו של המערער שכיהן בזמן הרלבנטי כסגן וממלא מקום ראש העיר אילת. המערער הורשע בביהמ"ש המחוזי ב-4 אישומים בהם לקיחת שוחד, הפרת אמונים וקבלת דבר במירמה ונגזרו עליו 9 חודשי מאסר בפועל. ביהמ"ש העליון דחה ערעורו של המערער בבקשתו להקל בעונשו. רע"פ 2781/12 יעקב משולם נ' מדינת ישראל, (ניתן ביום 8.4.12), דן

במבקש שהיה ראש לשכת תביעות תעבורה בתחנת המשטרה ולאחר פרישתו עבד כמתנדב. המבקש הורשע בבימ"ש השלום בחיפה ב-5 מקרים בהם קיבל שוחד, בטרם פרישתו מהשירות במשטרה, ובעוד 9 מקרים בהם קיבל שוחד לאחר פרישתו. המבקש נדון בביהמ"ש העליון ל-7 חודשי מאסר, ביהמ"ש המחוזי הותיר העונש על כנו, וביהמ"ש העליון דחה בקשת רשות ערעור שהגיש המבקש.

נסיבות הקשורות בביצוע העבירה - סעיף 40 ט' (א)

ככלל, מעידתו של הנאשם לא היתה יחידה ובודדת, והוא קיבל את השוחד במספר אירועים שונים. יחד עם זאת יוער, כי כתב האישום בעניינו נוסח באופן כללי וכל שצוין בו, באשר למספר הפעמים שבהן ניתן השוחד, הוא כי השוחד ניתן "בהזדמנויות שונות ובצורות שונות", זאת ולא יותר.

באשר לחלקו היחסי של הנאשם בביצוע העבירה [סעיף 40 ט' (א)(2) לחוק] - מדובר בנאשם שביצע את העבירות בתקופת תפקידו כראש מועצה אזורית, ועובדה זו תחייב מידת ענישה מחמירה. בכל הנוגע למידת השפעתו של אדם אחר על הנאשם בביצוע העבירה, [סעיף 40 ט' (א)(2) לחוק], יצוין כי בעניינו מדובר בנותן שוחד אחד (מר עזריה) שהצליח לטוות קשרים עם מספר אנשים במועצה ולשחדם לקידום ענייניו, ונראה כי בתוך כך הצליח גם לנצל קשריו החבריים עם הנאשם (שאף באו לידי ביטוי בכתב האישום), תוך השפעה על הנאשם שיקדם ענייניו.

בנוסף יצוין, כי מדובר בנאשם שלא היה במצוקה כלכלית שהצריכה אותו להיזקק לכסף, וכן מדובר בראש ראשות מנוסה, אשר היה מודע היטב לפסול במעשיו. הנאשם יכול היה בכל עת להימנע מלבצע את העבירות, הן בשל ניסיונו והן בשל מעמדו.

בנסיבות האמורות לעיל, אני קובע כי מתחם העונש ההולם לעבירות אותן ביצע הנאשם הוא מאסר לתקופה של **8-24 חודשי מאסר**.

בחינת הסדר הטיעון

עיון בכלל השיקולים שהביאו את הצדדים להסדר הטיעון, ובתוך כך הבאה בחשבון של שיקולי המאשימה באשר לקושי הנוגע לסך התמורה שנתקבלה בגין השוחד, וכן הבאה בחשבון של הערכת התביעה כי מדובר בתיק שעתידי היה להסתיים בתוך פרק זמן ניכר, יביאו לכלל מסקנה שהסדר הטיעון שאליו הגיעו הצדדים הינו בגדר הסביר בנסיבות העניין.

גזירת העונש המתאים

כידוע בגזירת העונש המתאים, רשאי ביהמ"ש להתחשב גם בהתקיימות נסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה, כמפורט בסעיף 40 י"א לחוק.

הנסיבות שאינן קשורות לביצוע העבירה - סעיף 40 (י"א)

המדובר בנאשם שאינו צעיר בגילו, שהודה וחסך מזמנו של ביהמ"ש.

על אף שכתב האישום נוסח באופן שאינו מגדיר מפורשות את המועדים המדויקים למתן השוחד, עדיין ניתן לומר כי מדובר בארועים שארעו לפני למעלה מ-6 שנים. כמו כן מדובר בכתב אישום שהוגש כשלוש שנים לאחר ביצוע העבירה האחרונה המתוארת בכתב האישום. אכן, לטענת המאשימה, מאז הגשת כתב האישום בתחילת שנת 2011, נתבקשו ע"י הנאשם מספר לא מבוטל של דחיות בדיונים, דבר שהביא להתמשכות ההליכים, אך יחד עם זאת, יש לומר שחלק לא מבוטל מהבקשות לדחיית הדיונים, היו מוצדקות והוגשו בהסכמת התביעה וחקירת העדים היתה עניינית. בנוסף, יש לומר כי גם אם לא ניקח בחשבון את פרקי הזמן שבהם נדחו דיונים בשל בקשות הסנגוריה, עדיין נעמוד במצב שבו מדובר בארועים שארעו לפני מספר לא מבוטל של שנים, ובעת גזירת העונש יהיה על ביהמ"ש להביא עובדה זו בחשבון במידה הראויה.

זאת ועוד, בבואו של ביהמ"ש לגזור את העונש, נתן ביהמ"ש משקל גם לדברים שצוינו בידי עדי האופי שהובאו ע"י הנאשם לעדות.

מתוך דברי עדי האופי - מר דורון אלמוג ומר יהודה מרמורשטיין - עולה כי מדובר בנאשם שתרם תרומה מכריעה להקמת כפר שיקומי לאנשים עם מוגבלויות בתחומי המועצה האזורית עליה היה מופקד, וכפר זה הנותן מענה למאות ילדים ונערים בעלי מוגבלויות, הוקם בסופו של דבר בעקבות נכונותו של הנאשם לאפשר הקמתו בתחומי המועצה ובעקבות הסיוע הממשי שנתן לכפר.

עוד נטען בעדויות עדי האופי מר שלום שמחון ומר שלמה שרפי, כי מדובר בנאשם שתרם תרומה ממשית למערכת החינוך - הפורמאלית והלא פורמאלית - במועצה האזורית, ותרומתו אפשרה לילדים ממשפחות מעוטות יכולת ללמוד ולהגיע להישגים.

בעדויותיהם העידו כל עדי האופי שמדובר בנאשם רגיש וערכי.

בנוסף, מתוך דברי הסנגור ודברי הנאשם עולה, כי אשתו של הנאשם חלתה במחלה ניוונית קשה, וכן עולה מדברי הסנגור, שאחיו של הנאשם, שליווה את הנאשם בעת ניהול המשפט, חווה באופן קשה את העובדה שאחיו-הנאשם, שהיה גאוות המשפחה, היה מעורב בתיק הנוכחי, ועובדה זו שברה את לבו והוא הלך לאחרונה לעולמו באופן פתאומי בגיל 63.

לא זאת אף זאת, בעת גזירת דינו של הנאשם, הביא ביהמ"ש בחשבון גם את העובדה שהנאשם הביע בפני ביהמ"ש חרטה עמוקה, שנשמעה כחרטה אמיתית וכנה, וכן הובאה בחשבון העובדה שבסופו של דבר, איבד הנאשם את תפקידו כראש מועצה.

בכלל נסיבות העניין, בהתחשב במתחמי הענישה שנקבעו לעיל וביתר העובדות שצוינו, וביניהן, מצבו האישי והמשפחתי של הנאשם מאז הגשת כתב האישום, התמשכות ההליכים ותרומתו לחברה, כמפורט לעיל, אני גוזר על הנאשם עונש של **13 חודשי מאסר**.

אני גוזר על הנאשם 6 חודשי מאסר על תנאי, שלא יעבור במשך 3 שנים מיום שחרורו, עבירה של לקיחת שוחד.

הנאשם ישלם קנס בסך 30,000 ₪ בתוך 30 יום.

זכות ערעור תוך 45 יום.

ניתנה והודעה היום י"א אייר תשע"ה, 30/04/2015 במעמד הנוכחים.

החלטה

אני מעכב ביצוע פסק הדין עד 15.6.15.

הנאשם יתייצב במועד זה עד השעה 08:30 לריצוי עונשו בבית כלא אשל או לפי החלטת שב"ס, אם תינתן החלטה כזו.

ניתנה והודעה היום י"א אייר תשע"ה, 30/04/2015 במעמד הנוכחים.

אריאל חזק , שופט